МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ІМ. С.З.ГЖИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ І ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

КАФЕДРА САДІВНИЦТВА ТА ОВОЧІВНИЦТВА ім. Івана Гулька

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ САДІВНИЦТВА ТА ОВОЧІВНИЦТВА імені ІВАНА ГУЛЬКА НА ПЕРІОД 2025-2029 рр.

Розглянуто і затверджено
на засіданні кафедри садівництва
та овочівництва ім. Івана ГУЛЬКА
Протокол №9/1 від «25» березня 2025 р.

Дубляни 2025

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
КАФЕДРИ САДІВНИЦТВА ТА ОВОЧІВНИЦТВА
імені ІВАНА ГУЛЬКА НА ПЕРІОД 2025-2029 рр.

Місія кафедри. Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців та генерація інноваційних знань для сталого розвитку галузей садівництва, овочівництва та виноградарства в Україні, сприяючи продовольчій безпеці країни та її інтеграції у європейський простір, а також фахівців садово-паркового господарства, які сприятимуть сталому розвитку населених місць, оскільки у своїй діяльності поєднують екологічні, соціальні, економічні та містобудівні функції – їх значення зростає в умовах урбанізації, кліматичних змін і трансформації просторової структури громад.

Візія кафедри. Стати провідним освітнім, науковим та консалтинговим центром у західній Україні, який є драйвером інновацій та готує фахівців, здатних впроваджувати передові технології у сфері агробізнесу і садово-паркового господарства та ефективно працювати в умовах сучасних викликів.

Метою діяльності кафедри садівництва та овочівництва імені Івана ГУЛЬКА є забезпечення у складі колективу факультету агротехнологій та охорони довкілля фахової підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю **H1 Агрономія** для роботи сфері агровиробництва України та **H3 Садово-паркове господарство** для роботи у стратегічно важливому для сталого розвитку населених місць напрямку, оскільки поєднує екологічні, соціальні, економічні та містобудівні функції, його значення зростає в умовах урбанізації, кліматичних змін і трансформації просторової структури громад.

Ми прагнемо, щоб наші випускники отримали сучасні знання, володіли і запроваджували у виробництво наукові досягнення та інноваційні технології садівництва, овочівництва і виноградарства, зміцнювали продовольчу безпеку нашої країни, забезпечували розвиток садово-паркових об’єктів у містобудуванні. Ми бачимо себе провідним освітнім та науковим осередком західної України, який буде рушієм інновацій та забезпечить підготовку фахівців сучасного рівня, здатних розвивати агросектор та садово-парковий напрямок економіки України, ефективно долати виробничі виклики, вирішувати поставлені завдання.

Технології агровиробництва у галузі **садівництва, овочівництва та виноградарства** стрімко розвиваються. У світі та в Україні набуває поширення точне землеробство з використанням дронів, сенсорів, автоматизація збору врожаю, керовані штучним інтелектом, а також біотехнології для створення стійкіших сортів рослин. Водночас зростає увага до проекологічних технологій: органічне виробництво, раціональне використання води та запровадження біологічних методів захисту рослин стають базовими практиками. Сучасний світовий ринок також диктує свої умови, демонструючи попит на нішеві культури, такі як лохина, жимолость, горіхи чи спаржа, вимагаючи якісної післязбиральної доробки та зберігання продукції без втрат її якості і цінності. У західній Україні динамічно розвивається крафтове виноробство. Все це формує чіткий запит до ринку праці: потрібні не просто працівники, а фахівці-агрономи носії сучасних інноваційних технологій і підходів, які знаються на ІТ-технологіях, розуміють принципи органічного виробництва, вміють керувати бізнесом і мають необхідний практичний досвід.

Галузь **садово-паркового господарства** динамічно розвивається і буде мати добрі перспективи у майбутньому, оскільки садово-паркові об’єкти виконують рекреаційну та оздоровчу функцію, наявність якісних зелених просторів знижує рівень стресу, покращує психоемоційний стан. Парки та громадські сади є просторами соціальної інтеграції, культурних подій і формування локальної ідентичності. Для дітей та молоді вони виконують виховну і просвітницьку роль, формуючи екологічну культуру. Об’єкти садово-паркового господарства є складовою структури сучасних населених пунктів: зелені коридори, прибережні смуги, рекреаційні зони інтегруються в генеральні плани розвитку громад, забезпечуючи просторову збалансованість територій. Фахово спроєктовані насадження підвищують архітектурну виразність середовища, формують комфортні пішохідні маршрути та підвищують інвестиційну

привабливість територій. Інвестиції в зелену інфраструктуру мають довгострокову віддачу: зростає вартість нерухомості, розвивається туристична привабливість, галузь створює робочі місця у сфері ландшафтного проєктування, вирощування декоративних рослин, догляду за насадженнями, розсадництва та обслуговування об'єктів благоустрою.

Підготовка кваліфікованих фахівців забезпечує:

- науково обґрунтоване проєктування зелених насаджень;
- адаптацію асортименту до кліматичних змін;
- впровадження принципів сталого ландшафтного дизайну;
- ефективне управління зеленим фондом громад.

Особливо актуально це для українських громад, які відновлюють та модернізують інфраструктуру міст, інтегруючи принципи сталого розвитку та європейські стандарти озеленення.

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ВИКЛИКІВ

Сфера	Світові та вітчизняні тенденції	Потреби ринку праці західної України
Технології	**Точне землеробство:** використання дронів, IoT-сенсорів, GPS-технологій. **Автоматизація та роботизація:** збір врожаю, обрізка, моніторинг. **Біотехнології:** створення стійких сортів (до хвороб, посухи). **Вертикальне фермерство** та контрольовані середовища (теплиці нового покоління).	Попит на агрономів, які володіють навичками роботи з агродронами, ГІС-системами та програмами управління фермою. Потреба у фахівцях з експлуатації та сервісного обслуговування сучасної техніки.
Біологізація агровиробництва	**Стале виробництво:** органічне землеробство, пермакультура. **Ресурсозбереження:** краплинне зрошення, управління водними ресурсами. **Біозахист рослин** та зменшення пестицидного навантаження. Адаптація до **змін клімату**.	Зростаючий попит на фахівців з органічної сертифікації та виробництва. Потреба у спеціалістах, здатних впроваджувати системи краплинного зрошення та інтегрованого захисту рослин.
Ринок та продукт	**Нішеві культури:** ягоди (лохина, жимолость), горіхи, спаржа, мікрогрін. **Локалізація виробництва** та короткі ланцюги постачання. **Післязбиральна доробка:** сортування, пакування, зберігання. **Виноградарство та виноробство:** розвиток крафтових виноробень, географічні зазначення.	Високий попит на агрономів для садівничих, ягідних та горіхових господарств. Потреба у фахівцях для овочевих, тепличних господарств, компаній із забезпечення агробізнесу (проектування, добрива, насіння, ЗЗР, зрошення, теплиці та ін.). Затребуваність фахівців з виноградарства та енології (технології вина).

Освіта та кадри	**Дуальна освіта** (поєднання навчання з практикою на виробництві). **Навчання впродовж життя** (короткострокові курси, мікрокваліфікації). **Міждисциплінарність:** поєднання агрономії з ІТ, економікою, маркетингом.	Роботодавці потребують випускників з практичним досвідом: є потреба у фахівцях, які розуміють бізнес-процеси, вміють керувати проєктами та персоналом.
Садово-паркові об'єкти	Галузь динамічно розвивається в розвинених країнах, тісно пов'язана з сучасними містобудівними технологіями.	Фахівці затребувані на ринку праці, вимоги до компетентності дуже високі, оскільки садово-паркове господарство потребує міждисциплінарних компетентностей: дендрології, ландшафтної архітектури, ґрунтознавства, фітопатології, урбоекології, інженерної інфраструктури. Помилки у підборі асортименту, плануванні чи догляді за насадженнями призводять до деградації зелених зон, перевитрат бюджетних коштів і втрати екосистемних функцій.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ТА ЦІЛІ.

1. МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

Мета: Забезпечити відповідність освітніх програм сучасним вимогам ринку праці та світовим науковим трендам.

Завдання 1.1. Оновлення навчальних планів:

- Провести аудит існуючих програм за участі провідних роботодавців регіону, врахувати кращий вітчизняний та закордонний досвід формування ОПП.
- Впровадити нові дисципліни: "Точне садівництво та овочівництво", "Системи органічного виробництва", "Управління агробізнесом", "Післязбиральні технології та логістика", "Сучасні технології виноградарства та основи енології".
- Збільшити частку практичних та лабораторних занять для фахових дисциплін.

Завдання 1.2: Впровадження дуальної форми освіти:

- Укласти договори про співпрацю з 5-7 провідними агропідприємствами західної України для проходження студентами довготривалих стажувань.
- Створити спільні навчальні програми, де частину курсів викладатимуть безпосередньо на базі підприємств провідні спеціалісти.

Завдання 1.3: Розвиток гнучких освітніх форматів:

- Створити онлайн-курси та короткострокові програми з актуальної проблематики для фахівців галузі.
- Запровадити проєктне навчання, де студенти в командах вирішуватимуть реальні виробничі завдання від агрокомпаній.

2. РОЗВИТОК НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Мета: Розвивати на базі кафедри центр прикладних досліджень, що пропонує інноваційні рішення для агросектору.

Завдання 2.1: Визначення пріоритетних напрямів досліджень.

- Адаптація сортів плодових, ягідних та овочевих культур до умов змін клімату.
- Розробка ресурсоощадних технологій вирощування (системи зрошення, живлення).
- Технології органічного виробництва та біологічного захисту рослин.
- Інтродукція нішевих та високомаржинальних культур для умов західної України.

Завдання 2.2: Модернізація матеріально-технічної бази.

- Створити на базі кафедри лабораторію моніторингу агроценозів для поточних аналізів рослинних зразків і грунту.
- Обладнати **демоділянку** з елементами точного землеробства (датчики вологості ґрунту, метеостанція, краплинне зрошення).
- Оновити лабораторне обладнання для аналізу якості продукції.

Завдання 2.3: Комерціалізація наукових розробок.

- Активізувати участь у державних та міжнародних грантових програмах.
- Створити на базі кафедри **консалтинговий центр** для надання послуг фермерським господарствам (агрономічний супровід, розробка бізнес-планів, аналіз ґрунту).

3. РОЗШИРЕННЯ ПАРТНЕРСТВА ТА МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ.

Мета: Інтегрувати кафедру в український та міжнародний професійний простір.

Завдання 3.1: Посилення співпраці з бізнесом та асоціаціями.

- Спільна робота колективу кафедри зі стейкхолдерами для системного удосконалення якості освіти та напрямів досліджень.
- Проведення щорічних "Днів кар'єри" семінарів, круглих столів, днів поля, днів відкритих дверей та майстер-класів.

Завдання 3.2: Розвиток міжнародної академічної мобільності.

- Налагодити партнерські зв'язки з 2-3 профільними університетами в країнах ЄС (Польща, Нідерланди, Німеччина) для обміну студентами та викладачами (в рамках програм Erasmus+ та ін.).
- Заохочувати викладачів та аспірантів до публікацій у міжнародних наукових виданнях (Scopus, Web of Science).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДО 2030 РОКУ.

Для здобувачів освіти. Випускник кафедри – затребуваний на ринку праці фахівець з сучасними теоретичними знаннями та практичними навичками, готовий до роботи за інноваційними технологіями.

Для кафедри. Кафедра – визнаний освітній та науковий лідер регіону з сучасною інфраструктурою, сильним викладацьким складом та сталими зв'язками з бізнесом та партнерами-науковцями.

Для галузі. Агропідприємства та садово-парковий сектор економіки регіону отримують кваліфіковані кадри і доступ до наукових консультацій й інноваційних розробок, що підвищує їх конкурентоспроможність.